

Մանգրումի Էֆեմար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԵ ՎԵ ՄԻՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԵ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԵՆԵ

1867 ՓԵՏՐՎԱՐ 16 ԲԵՆՉԵՄՊԻՆ

ՆԻՄԵՐՈ 276

Մանգրումի Էֆեմար համար 6 եանի ունեւե 300
հաւիտ վերինի, անեվի գըրմէթի, բոթա փարաթ տախի
հիւստ օլարագ, 200 զը՝ օլուպ, ալթը պլուդը 100 զը՝ օլա-
րագ, վե նիւսիտի տախի 50 ար փարսյա սաթըլաճագ տըր:

Իլանաթըն զէհեր սաթըրը իշին, պի-
րինճի տեֆատա 3, Էֆինճի տեֆատա 2,
վե իւշիւնճիւ վե սաթի տեֆատա 1
էր զուրուշ ալընաճագ տըր:

Մէթըւզ վե սաթիւր, Պէյ-օղլունաա սաթըրու-ե-
467 նիւսթըրու իւսնեւե 1.5 ՎԱՆՔ ՆԵՐԱՆՑ Թաթի-
նեւիւսե, Կարագեւ 8. Փանսեանէ կեռնեթիւեթ տըր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԵԼԷԿՐԱՖԻՅԵ

(Սթան-Հաւա-Բաթի-Բաթի)

Փարիս, 26 փետր. ախաւմըն սաաթ
3 վե 43 տագըգաւընտա:

Գաւանին մէնիսինին իքի տեֆա թէճէմ-
միւսնտե, Մ. Լանսիւէզ Թարաֆընտան,
իմբէրաթօր հաղըթիւթի նութու ըէսմիւթի-
նէ ճէվապէն հէր սէնէ Թագտիմի ուսուլտէն
պուլունան լայնհանըն լաղվ իտիւմէսի զըմ-
նընտա գուհուրա կէլէն թէքիթ, 25 գու-
րաեա գարըն 244 գուրա իւէ մէվզըրի միւ-
գաքէրէյէ ալընմասընա գարաթ վերիւմիշ տըր:

Փարիս, 27 փետր. սապահըն սաաթ
40 վե 20 տագըգաւընտա:

Բրակա — Պօհէմեանըն Տիէթ նամ միւ-
լէթ մէնիսինտէ հիւքիւմէթին էֆեբարընա
մուխալիֆ սուրէթտէ պիր լայնիա իմգալան-
մըշ օլտուղունտան, մէնիսին լաղվ իտիւ-
ճէկի մէմուլ օլունմագտա տըր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԼԻՅԵ

Աթինա 20 փետրվար

«Գըշ սէպէպինտէն էթրաֆ էեա-
լէթիւր իլէ մուխապէրաթըմըզ միւշկիւ-
ճէ օլմուշ օլտուղունտան, Էրիւր վե Թէ-
սալիա Թարաֆընտա օլան վուգուաթ-
լարա տայիր տողըրու մալիւմաթլար վերէ-
մէմ:

«Ակրաֆատա պուլունան գորպալար,
Սրիլիա նամ միւհքէմ պիր մէվզըրի թէրք
պիրլէ, գարիլէլիլինի եագըպ կիւն տող-
րուսու Թարաֆընտա չէքիւմիշ օլտուղա-
րը կէլէնտէ թէվաթուր պուլունա իտի
իսէտէ, սոնրատան ալընան մէթըւզալար
չու թէվաթուրու քեամիլէն եալանա չը-
գարտըգտան պաչգա, Ակրաֆանըն Շարգ
ճիվարը գորպալար պանտերասընը չէքմիշ-
լէր տըր: Բիւլակիա, Բիզուլա, Սիւուզգո,
Լաքրէսսի վե Մէղալօսթօրի գարիլէլիլինին
էհալիլէրի, քէնտի Փամիւեալարընը Եու-

նան Թորրաղընա կէլիւրաթտէն սոնրա,
Էյրիեագո, Գոնթօմարագի վե Նագօֆի-
լօ պէօլիւքէրի իլէ պիրլէլիլիւր վե մէվ-
քիւր պէլիւքէրտէն պիրիսի տախի Մալ-
րիսա գուլանտաթը Թահթընտա օլտու-
ղու հալտէ, Իգսիւրօգամթօ իթիսալինտէ
Սամիօ պօղաղընտա, Բէթրիլօտա պու-
լունան ասաթիլի Շահանէեթ կիտէն միւ-
հիմմաթը զապթ իլլէմիշ տըր:

«Լամիատա Թապ ու նէշը օլունան
Ֆար տը Լօթհիս նամ զաղէթանըն եագ-
տըղընա նէգարէն, փետրվար 14 տէ Բէ-
թինա եագընլարընտա 700 նէֆէր Օս-
մանը վե Արնապուտար իլէ, Գոսթարէլ-
լօ գուլանտաթընտա իւզ գատար գօրպա-
լար պէլինիտէ պիր միւտարէպէ վուգու-
պուլուպ, վե գօրպալար տէօրթ Թարաֆ-
լարընտան գուշաուրընը իքէն 35 նէֆէ-
րինտէն մատաթը Եօլ աշըպ սալուշապիլ-
միշլէր, վե մէգքիւր 35 նէֆէրի տախի
վարըպ Մէթամօրֆօգի (այլակերպու-
թիւն) նամ մանասթըրտա սըղընմըշար
տըր: Շու պիր գաշ քիշիլէր, քէնտիլէր-
տէն չօղլուզ վե Թօթլարը տախի պու-
լունան գուլվէթէ գարըն իւշ կիւն մու-
հասէրէեթ տաեանապիլիպ, իւշիւնճիւ
կիւն ախաւմը պաշարը պուլունան վասի-
լի Գարաթաթի տիշարը չըգմագըղա գա-
րար վէրմիշ, վե Օմէրթէպէ չէտիտ սու-
րէթտէ հիւճմ իթմիշլէր քիւպ լըգալարը-
նա նիսպէթիւ եալընը 5 նէֆէր մէվթա
պրագարագ մուհասէրէեթի պօղուպ տաղա
չէքիլէպիլիլիւր իմիշ:

«Գանտիատան փետրվար 16 տա վա-
սըր օլան Ավսթրիա վարօրու միւհիմ պիր
հալաաիա կէթիլմէմիշ տըր: Ճէգերէի
մէգքիւրուն Շարգ Թարաֆըն էեալէթիւ-
րինտէ կէլէն հաֆթա հիշ պիր միւտա-
րէպէ վուգու պուլունմըշ տըր: Գիսամօ
միւտարէպէսինտէն Կիրիտիլէրին տաղա-

մըշ օլտուղու իքի աւտէթ Թօթլարըն էլէ
կէլիւրմէք իշին, Մուսթաֆա բաշա հաղ-
րէթիւրի Թարաֆընտան Հանեա նահի-
եթսինէ կէռնտէրիլէն իւշ պէօլիւք Թօթ-
ճու ասկէրի իլէ, պիր պօղաղտա կիզլէն-
միշ օլան պիր Թագըմ գօրպալար պէլինի-
տէ պիր միւտարէպէ վուգու պուլուպ,
սէօյլէնտիկինէ նէգարէն ասաթիլի զաեթթ-
լէ քըգըրթը չէքիպ Հանեաեա տէօնմէղէ
մէճպուր օլմուշար տըր:

«Բանէլէնիօն, Սալամինիա նամ
Եուլան հարպ կէմիսի քէնտուեթ մու-
հաֆըզ պուլունտուղու հարտէ Սերիկօ-
տան Եօլա չըգմըշ տըր, հիւքիւմէթ,
Սերիկօ ապօգաւընը վիղանթիօն նամ
վարօր մարիֆէթիլլէ խապէր ալտըղըն-
տա, Բէֆալօնեանըն հարէքէթի ալըլըն-
տան սէֆալէթտէ պուլունանլար իշին
չաուրը վե սաթի միւհիմմաթ Թաշըմագ-
տա օլան, Բանէլէնիօն վարօրու մուհա-
ֆագա իլլէմէսի էմրի իլէ սերիան Սալա-
մինեաեթ օլ ճանիպէ իրսալ վե Եուլան
պանտերասընա ըիաեթթ իթտիլէրէք Բա-
նէլէնիօնուլն ալսպ ու կիրիֆթ օլունմա-
սընը գօյվէրմէմէսինէ տայիր գօմանտա-
նընա տախի էմր ու թէնպիհ իլլէմիշտըր:

«Հալ պու քի, զաթէն Սալամինա
կէլմէգտէն էվլէլ Բանէլէնիօն քէնտի պա-
շընա սալօգատան գուրթուլապիլիլի ի-
տի: Քէնտուլլի գուշաթմըշ օլան իքի գը-
թա Օսմանը վարօրալարընը քէօմիւրլէրի-
նի թիւքէթմէք իշին, Բանէլէնիօնուլն
գօմանտանը 18 սաաթ պիր տիւզիւեթ,
Սերիկօ էհալիսի Թարաֆընտան վերիլէն
օտուլն վե շալը չըրիլը իլէ օճաղընը եա-
գար, պուլունա պագարագ Օսմանը վարօր-
լարը տախի քէօմիւր եագըպ գազանլա-
րընը սըճագ սագլամագա մէճպուր օլուր-
լար: Վե կէրի տէօնմէք իշին անճագ քի-
ֆաեթթ իտէպիլէճէք գատար քէօմիւր-
լէրի գալտըղըն կէօրտիւքէրինտէ տէմիւր-

լերինի գալուորը Սուտ քեօրֆէզինէ կիթմէք իւզըն եօլա չըգարար : Պու թաւրիգլէ Բանէլէնիսն տիւշմանլարընը պաւ շընտան սաւլըպ , քէնտիսի տախի անիտ տէնիգէ աշըլմըն տըր :

« Եռնան գրալը կէչէն կիւնլէր Բէ-Ֆալօնեա ճէգիւրէսինէ եօլճու օլմուշ տուր , մէկքիւր պէտպախթ ճէգիւրէտէն ալորդըմը սոն խապէրլէր փետր : 12 եէ գատար օլուպ , աերն 4 ինտէն մէկքիւր թարիխէ գատար հէման արա վիրմէքսի-գին , հարէքէթի արգ տէվամ իթմէքտէ իմիշ , աերն 8 վէ 9 ու կիճէլէրինտէ 12 տէֆա շիտտէթի սարսըլընար սաերմըն տըր , եկր ալթընտան տայիմա կիւրիւլ թիւլէր իշիտիլմէքտէ վէ Բալօս նասիյէ-սինտէ եարըմըն օլան եերտէն տիւման չըգմագտա վէ թօփրագ տախի պիւր գաշ բարմագ եիւքսէքէնմիշ տիր : Էօլէնլէ-րին սաերսը 130 գատար թախմին օլուն մագտա տըր : Տօգուգ պին նէֆէր էհա-լիսի պուլունան Լիքսիւրի նամ շէհրտէ եալընը տէօրթ խանէ գալմընտըր , Ֆա-գաթ համո օլուն չատըր վէ սայիւր լէվագե-մաթ արտ արտա եէթիշմէե պաշլամըն վէ գապթիյէ նաղըր իլէ Բուճ սէֆի-նէլէրինտէն Սիրա , վէ Գարթէրիա նա-ման վարօրլար տախի պիւր գաշ կիւնտէն պէրու Բէֆալօնեա տա պուլունագտա օ-լուպ , Սանթիլէ նամ Ֆրանսըգ վարօրու տախի միւհիմաթը միւթէնէվիե կէ-թիւրմիշ տիր :

« Կէչէն բաղար կիւնիւ ժէնէրալ Գա-լէրճիա վաշնկթընա եօլճու օլմուշ օ-լուպ , Ֆլօրանս , Փարիս վէ Լօնտրա շէ-հրլէրինտէն կէչէք , վէ սէյլէնտիկինէ նէգարէն օրալարտա մուամլէթի տիւլէ-լէ տայիւր միւլագաթ իտէքէ տիր , եինէ օլ կիւնտէ պանգանըն իքինճի տիրէթթօ-րու Մ . Ռընիեէր սէյլէնտիկինէ նէգա-րէն , մալիեէքէ պիրմէմուրիյէթլէ Լօնտ-րաեա աղմէթ իթմէք իւզըն եօլճու օ-լմուշ տուր :

« Քարիցա եաղընլարընտա , թէսալի-ալը զօրպալարը գօվալամագ տէսիսէսի իլէ պիր պէօլիւք Օսմանլը ասկէրի Եօնան թօրրաղընա կէչմիշ օլտուղու վէ պաղէն գիւնլար վէրիլտիկի պա թէլէկրաֆ հիւ-քիւմէթէ իխթար օլունմուշ տուր :

Լէվնի :

— Ճիւմա իրթէսի բօսթասը իլէ վա-րիտ օլան Էփօրա զագէթալէրինտէն Ֆէ-նիանլար հագգընտա շու աթիտէքի թէ-լէկրաֆ հաւատիսլէրինի խիւլասա իտէ-րէք պիլտիրիլի :

Լօնտրա 14 փետրվար :

Ումուլմ գամարսընտա Մ . Վալթօլուն Մ . Օ . Պրիանա վէրտիղի ճէվապա նէ-գարէն , Ֆէնիանլար Վալանթիա իլէ Բիւ-լարնէյ պէյնիտէ օլանլթէլէկրաֆ թէլ-լէրինի քէսմիշէր , վէ ասկէր գապթա-

ընտան պիրիսի իւզէրինէ թիւֆէնք սըգ-մընար տըր :

Մէկքիւր հաւատիսլէր իւզէրինէ Մ . Նաս իրլանտաեա աղմէթ իլլէմիշ տիր :

Պու սապահ եինէ ալընան խապէրլէ-րէ կէօրէ , պիր թագըմ սիւահըն Ֆէնիան-լար Բիւլարնէյ իւզէրինէ տօղու եիւրիւ-եիւշ իթմէքտէ օլուպ , պուլարա գար-չը ասկէր սէվգ օլունմուշ տուր : Գօրգ իթիսալինտէ պուլունան պիր գըրը պէք-ճիսի մէքքէզինի տախի վուլմուշար տըր , իրլանտանըն սայլըր մահալէրինտէն շիւ-տիքի հալտէ պիր գարընըգըգ նիշանէլէրի պիլտիրիլմիշ տէյիլ տիր :

Տիւպլին 14 փետրվար

Վալանթիա եօլունտա , Գահիր Սվան նամ մահէլտէն 8 միլ մէսաֆէտէ պու-լունան պիր գըրչաեք , չըգան կիճէ պա-մընար , վէ պիր մըգտար սիւահընը գապթ իթմիշէր տիր :

Բիւլարնէյտէ պիր գարընըգըգ վուգու պուլաճաղը գօրգուլուր իտի իսէտէ , հիւ-քիւմէթ , վագթիտէ մալիւմաթլար իտի-նէրէք , մէնիւնէ միւգթէտիր օլապիլմիշ տիր : Շու գօրպալըղը Գարիթէն Մօհարի գօմանտա իտէքէ օլտուղունտան , մահ-պէսէ իլգա օլունմուշ տուր : Վալանթի-անը Ամէրիգա իլէ իլհագ իտէն թէլէլ-րաֆ թէլլէրի պէշ եերտէն քէսիլմիշ իտի իսէտէ , մուախիսարէն պապլանմըն տըր : Թէլէկրաֆ թէմտիտի նէգարէթիւնէ մէ-մուր պուլունան գաթ կէճէնիւն նըսթընտա եիւզ գատար սիւահըն աաամլար կէօ-րմիւշ տիր : Վալանթիատա չօգ գարընըգ-ըգ վար տըր :

Բիւլարնէյ իւզէրինէ հիւճմ իթմէք-տէ օլան սիւահըն պիր կիւրիւհ Ֆէնի-անլար Բէնմարա տօղու եիւրիւմէքտէ օլուպ , պուլարըն արգասը սըրա պիր չօգ ասաքիր սէվգ օլունմուշ տուր : Պիր գըրը պէքճիսի մէքքէզի եաղմանա վէ-րիլմիշ տիր : Մէքթուպ կէօթիւրմէքտէ օլան պիր աթըն ասկէր գապթասը կէ-ճէ եօլտիրիւլմիւշ տիր :

Բիւլարնէյ շէհրի հէր նէվի հիւճիւմ-աէն մուհաֆաղա իտիլմիշ տիր : 800 նէ-ֆէր գատար զօրպալար Տիւնիօ պօղաղըն-տան Բէնմար իւզէրինէ եիւրիւմէքտէ օ-լուպ արգալարընտան ասաքիր սէվգ օլուն-մուշ տուր :

Գիւլէրկիօ իթթիսալի տաղարընտա պիր թագըմ բիւր սիւահ Ֆէնիանլար իս-քեան իթմէքտէ տիրլէր :

Բեաֆֆէյի Ֆէնիանլար Բիւլարնէյ տաղարըն եաղընլարընտա թէճէմիւլ իթ-մէքտէ տիրլէր :

Բիւմուլ 15 փետր :

Թէրսիսանէ նէգարէթի թարաֆըն-տան , սերիան 4 գըթա հարպ սէֆիւնէսի եօլա չըգմասը զըմընտա պաշ գօմանտա-նա էմր կէօնտէրիլմիշ տիր :

Պուլար իրլանտա գըրընարընա կի-տէճէլէրի թախմին օլունտու , խալիճէ-ասաքիրի պահրիեէ պէօլիւքլէրինէ կէմի-եէ բաքիպ օլմագ իլին էմր կէլմիշ տիր :

Շիրֆէթի ԽԱՅՐԻՑԷ

Մահալէ 275 Բնի Գիւլիւնի Գիւլի

« Էլ հաար վարօր թէհամիւլինին պիր միւլինտէն զիւտտէ եօլճու ալարագ հարէքէթ իլլէտի , էմմա մէվգըֆ եինէ եօլճու իլէ տօլու իտի : պուլունան օսնրա կէլէն վարօր տախի օ հալտէ օլտուղուն-տան , վէ իսկէլէյէ եաղըն պուլունան եօլճուլարտան պիր աղը ճէսարէթ իտէ-մէյիպ թէքրար իսկէլէյէ չըգողընտան կիրիլմէտի : Հէր քէս կիրտիկինտէ քէ-չիման օլտու : Ֆագաթ քիմէնին պու-լունտուղու մահէլտէն չըգմագ տէյիլ , հարէքէթ իթմէք իհթիմալը եօգ իտի , հէլէ տէօրտիւնճիւ վարօրա պին պէլա իլէ կիրիպ վէ իտառէխանէնին շու իտա-րէսինէ վէ միւշթէրիլէրինէ իրայէ իլլէ-տիկի թէսհիւաթընա թէչէքքիւրլէր ի-տիպ աեադ իւզէրի իսթանպօլա միւթէ-վէճիս օլտուգ :

« Պէնտէլէրի իսթանպօլու օլտուղունճ հալտէ , պիր քէրլէ կէօրտիլիւմ շու հալէ թէհամիւլ իտէմէտիմ : Վարօրտա օլունան ըրվալթէ կէօրէ Նօտուս վէ Բօր-եաղ հէր նէ օլուր իսէ օլուն , հալտաա պօղուգըլգ օլտուգճ , իւսկիւտար վա-րօրարը պու հալտէ իմիշ :

« Ելճունուն գիւտտէլիկինի շունունլա իսպաթ իտէրիմ քի , սաաթ տօղուգտա կիրտէն վարօր գաբտանըլա իւսկիւտար իսկէլէ մէմուլարը ախշամ իլին իտարէ-խանտէն պին տտէթ պիլէթ իսթէտի-լէր , իշիթտիկիմէ կէօրէ , պիր կիւն էվ-վէլ եինէ պիլէթ եէթիշմէտիկինտէն , եօլճուլարա պիլէթ եերինէ իսկէլէ մէ-մուլարընտա պուլունան « Իւսկիւտար » իպարէլիմէօհիւր իլէ մէմուր պիրլէր վա-րագարէ վէրիլմիշ իմիշ : Շիրթէթին մա-լիեթ մէմուլարը պէյլէ իլլէրինին թէսհիլինէ չարէ պուլունտուլար : Ֆագաթ իտարէխանէ պիր վարօր իլալէսինի վա-զիֆէսինտէն ատտ իթմէքտէ , վէ պէլքի օլունան իսթարաթը պիլէ տիլնէմէքտէ , եախօտ անլամաեօր : Բաղտընլարըն ալ-տէթինտէ քիմ պիլիւր նաաըլ արպէտալար օլմուշ վէ նէ ճանլար եանմըն տըր :

« Աճէպա շիրքէթին միւթալէսաը նէ տիր քի , մէվճուտ օլան իհթիսալթ վարօր-լարընտան պէյլէ Էլիամըր ըսմիլէտէ իքի վէ սուրէթի տայիմէտէ պիր վարօր թախ-սիսի չարէսինէ հիմմէթ իթմէքտէ , մա-տամ քի խալգըն թէսհիլի ամէտ շուտիկի գամին օլարագ , իսկէլէլէրին իմթիեաղը-նը քէնտինէ հաար իթմիշ տիր : Իհթի-եաթ վարօրու պուլունմասա պիլէ , միւ-

նախապ պիր վարձը իսթիքըստիյլէ միւշ-
թէրիլէրինի մէջնուն իթմէսի լազըմ կէլ-
մէ՞ց մի :

«Այինէի վաթանըն պիրինճի նիւմէ-
րօսունտա պէեան օլունտուղու իւղըն ,
Շիրքէթի խայրիյէնին շէրրիյէ իւնվանընա
լաւըզ օլտուղունու վէ միւշթէրիլէրինին
հէր տիւրիւ Ֆերեատունամէլէրինի վէ
թաւփիլի Էֆքեարա եազընան Բամազան
մէքթուպունտա պիրտիրիլիկի վէճէլէ
իսթանպօլտա քեային Գարա Գուլազ
գապինսուն միւսթէթիլի գաւտար շիրքէթ
իտարէսինին միւրէթի վէ միւշթէրիլէ-
րինէ հիւրմէթ ու թիպէթի օլմաւորընը
թէթիւպէ իթտիկիւմ ճիհէթիլէ թաստիգ
իտէրիմ :

«Շիրքէթին միւրաւոր իւսկիւտարէ-
հալիսինի թահգիր եախօտ թազիւզ իսէ,
էլ վէրիլ . պէօյլէ տէյիլ տէ խալզը տէ-
նիգէ տէօքմէ իսէ նէ տէյէլիմ :

«Միւրաւոր Շիրքէթին հուգուգունա
թաւարուզ տէյիլ տիր , Ֆազաթ եօլ-
սուգուղունու վէ իտարէսիգ լիկինի վէ էզ
ճիւմէ իւսկիւտար վարձըլարընը մու-
խաթարալը պիր հալտէ կիտիպ կէլմէքտէ
օլտուղունու վէ սահիհէն պիր վարձը ի-
լաւէսինին իւզու մի գաթիլինի վէ պի-
րինճի տէրէճէտէ միւլթէպիմ օլան էմիի-
եթի ճան մաւտտէսինէ ազաճըզ օլտուն
էհէմիյէթ վիրմէսինի պէեան իյլէմէք
տիր :

Հէրքի զախմի խօրէտ

Էլպէթթէ Ֆիղանի տարէտ

Թ . Էֆէս .

— Կէչէն կիւնքի ումուսի մէճիսիմիգտէ
պէշ նէֆէր վէքիլ իլէ էհալի թարաֆընտան
թազտիմ գըլընան լայիհանըն սուրէթի :

Խ Ն Դ Ի Բ

Ան Երեսփոխանական ժողով Կեդրոնա-
կան վարչութիւնն Հայոց Տաճկաստանի .

Կաթողիկոսական յանձնաժողովէն պատ-
րաստուած երեսփ . ժողովէզ համակամ քը-
տէարկութեամբ ընդունուած տեղեկագիրն
«պալամէնիան» քննելէն եւ մերժելէն զկնի
առաջարկած է պատկառելի ժողովոյդ «ա-
մենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրուելէն ետեւ
Սոյ եւ Աղթամարայ Կաթողիկոսներն ընտրել
եւ երեք Կաթողիկոսութեանց յարաբերու-
թիւնները օրինաւոր հիմանց վրայ հաստատելու
Երեսփոխանական պատկառելի ժողովը համա-
ձայն տեղեկագրին՝ արդէն ընտրած է Հայոց
ընդհանրական Կաթողիկոսը եւ Սոյ Աղթա-
մարայ աթոռներուն համար ալ ընտրելիներ
օրոշած : Բայց տակաւին ոչ Սոյ եւ Աղթա-
մարայ վերջնական ընտրութիւններն եղած են
եւ ոչ Կաթողիկոսութեանց յարաբերութիւն-
ներն հաստատուած : Ուստի պարտաւորուած
ըլլալով՝ որպէս պատգամաւոր ի գիմաց ժո-
ղովրդեան կը համարձակիմք խնդրել պատ-
կառելի ժողովէզ , Նախ՝ փութացնել Սոյ
եւ Աղթամարայ Աթոռականներուն վախճա-
նական ընտրութիւնն , որպէս զի անտէրունջ
թեմերն օրինաւոր տեսուհներ ունենան եւ

Աղդի մէջէն անախորժ եւ ազգաշնչաւ տա-
րաձայնութիւնները վերնան : Երկրորդ՝ այս
աթոռներն էջմիածնականին հետ օրինաւոր
յարաբերութիւն եւ համակերպութիւն ունե-
նալուն համար՝ ընդհանուր Կաթողիկոսին
ձեռամբ ապահովել եւ անարատ պահպանել
Հայաստանեայց եկեղեցւոյ առաքելականդ ի-
րաւունքները , այն է՝ Ա . առաջին Հայաս-
տանեայց եկեղեցւոյ անկախութիւնն օտար
ազդեցութենէ , Բ . Ամենայն Հայոց Կաթո-
ղիկոսական իշխանութեան միութիւնը Հա-
յաստանեայց եկեղեցւոյ վարչութեան մէջ ,
Գ . Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի պատաս-
խանատուութիւնը եկեղեցւոյ եւ Աղդի առ-
ջեւ , որք ընտրողութեան սկզբունքով եւ
իրաւունքով յանձնելու եւ աւանդելու են նմայ
Հայոց եկեղեցւոյ եւ Աղդի իրաւանց պահպա-
նութիւնը եւ պաշտպանութիւնը , Դ . Ի տեղի
մերժուած «պալամէնիային» գործադրել Հա-
յաստանեայց եկեղեցւոյ նախնական եւ սեփա-
կան կանոնները խմբագրելով զանոնք անընդ-
միջապէս աղդի գիտութեամբ եւ հաւանու-
թեամբ : Եւ ի վերջոյ փութացնել Սահմանադ-
րութեան վերաքննութիւնն , որոյ յապաղումն
տեղիք տուած է՝ սաստիկ դժգոհութեան , յու-
սահատութեան եւ կրօնափոխութեան , որ ա-
մենէն շեշտակարն է աղդի համար : Ի պար-
տաւորութենէ չարժել կը համարձակիմք յիշ-
եալ խնդիրները առաջարկել պատկառելի
ժողովոյդ եւ խնդրել . որպէս զի ամեն կա-
րելոր միջոցները ձեռք առնու եկեղեցւոյ եւ
աղդի ամբողջութիւնը ապահովել , եկեղեց-
ղականաց եւ հովուաց փոխադարձ առնչու-
թիւնները ամրացնել եւ ներքին ու արտա-
քին վտանգներէ ազատ կացուցանել :

Մատուցանելով ժողովրդէն մեզ յանձ-
նուած յանրագրերը պատկառելի ժողովոյդ
եւ պատրաստ ըլլալով առաւել ընդարձակօ-
րէն բացատրելու ժողովրդի բաղձանքը այս
առաջարկեալ կարեւոր խնդիրներուն նկատ-
մամբ .

Մնամք նուազ ծառայք

10 փետր . 1867 Կ . Պոլիս

* * *

Պատգամաւորութիւնը ընդունեցաւ եւ օ-
րինաւոր դատուեցաւ , եւ անոր խնդրանո-
քը խօսք տրուեցաւ յառաջիկայ աւրաթ օր
սոյն խնդրոց վրայ Ընդհ . ժողով գումարելու

Միլլէթճէ էն պիւլիւք մէսէլէ Սիս
վէ Ալթամար Կաթողիկոսուգլարը մէ-
սէլէսի օլուպ , վէ պու խուսու ստա մա-
նէվի սուրէթտէ գուհուրա կէլմէքտէ օ-
լան Ֆէնարք , հատուի իթիտալը թէճա-
վուզ իթմիշ օլտուղունտան , դապէթաճը-
լար պիլ իթթիֆազ բաթրիգխանէնին
նազարը , հիմմէթինի տալթէ իթմիշէր ,
ու մուսի մէճիւս թէճէմիլի ինիլէճա իյ-
լէմիշէր , վէ մէմուհիյէթէ շաեան ճէ-
վապ ալմըշար իտի . Տիմէք տիր քի կէչէն
հաֆթա թէճէմիլի իտէն ու մուսի մէճ-
իսին նիյէթ վէ վազիթիսի մէքքիւր մէ-
սէլէթի հալա ու թէսվիյէ իյլէմէք իտի .
հալ պու քի պաշգա լազըրտըլար իլէ պօ-
շա վազըթ սարֆ իալիտիկի շէօյլէ տուր-

տուն , թէքմիլ 51 Երեսփոխան տախի հա-
զըր պուլունմաւոր :

Երեսփոխան Էֆէնտիլէրտէ Էվլէլտէն
պէրու պու իլլէթվար իտուկի կէօրիւլ-
միւշ տիր . շէօյլէ քի նիշէլէր , էն քիւ-
շիւք պիր իշէրինի տախի միլլէթին խաթ-
րը իշին Ֆէտա իթմէք իսթմէտիլէրին-
տէն մէճիլսէլ կէլմէքտէ , վէ հաթթա
պազըլարը , մէճիլստէ պիր միւպահասա
էսնասընտա , եա քէնտիլ լէյլէրինին իլէ-
րու կիթմէտիկինի , վէ եախօտ լէյլէրի-
նին լէտտ իտիլտիկինի կէօրտիլէրինտէ ,
կիւճէնիպ պիրէր թարաֆա շէքիլմէքտէ
տիրէր :

Պիլմէյիզ եարընքի կիւն մէճիլստէ էք-
սէրիյէթ պուլունմաճա՞ք մը տըր . էկէր
պուլունմազ իսէ , մէնֆաթը միլլէթէ
պիւլիւք խալէլվէրիմիշ օլաճազ տըր :

Սահմանադրութիւն եազընտա չըգա-
ճազ տըր . տէյի պիր իւմիտ վար տըր .
չըգալընտա թապիաթիյլէ շիմիթի ե-
րեսփոխանըզ պիթիպ , եէնիտէն երես-
փոխանլար ինթիխապ օլունմաճազ տըր .
էկէր օլ վազըթ տախի , պէօյլէ պօրճու-
նու թանրմազ վէ մէճիլսէ կէլմէք զաթ-
լար ինթիլիսապ օլունմաճազ իսէ , իշիմիզ
«քէչէն լէմ եէքիւն» եանի «էսկի հա-
մամ» , էսկի թասս օլաճազ տըր :

Էլպէթտէ պիր գաշ սէնէտէն պէրու
էհալի մէճիլսէ կէլմէեէնիլէր , վէ միլլէթ
լազըրտընը աւտէթա քէնտիլէրէ պիրէյ-
լէնճէ իտէնիլէրէ տիգաթ իյլէմիշ օլտու-
ղունտան , արթըզ պու տէֆա գուրա իս-
թէնիլիլտէ , էօյլէ աուսունտա պազմազ-
սըզըն , եալընըզ «իւնիւնէ» գուրա վիր-
մէյէճէք տիր :

Պիր թազըմ կէլիպտէ արձան կիպի օ-
թուրան Երեսփոխան Էֆէնտիլէրին կէլ-
մէմէլէրի կէրչի չօղլուգ վազիթէ իտէ-
ճէք պիր շէյ տէյիլ տիր , շիւնքի եալընըզ
սաեք տօլտուրմազտա տըրլար . լաքին Սէր-
վիշէն Էֆէնտի , Աղաթօն Էֆէնտի , Բու-
սինեան Էֆէնտի , Միւպսեաճեան Էֆէն-
տի , վէ Գէորգ պէյ կիպի զաթլարըն տա-
խի պիր գաշ տէֆա տըր հազըր պուլուն-
մամլարը , տօղրուսու շաեանը թայեիպ
ու թէէսսիլսէ տիր :

— Չարչէմպիհ կիճէսի , պիր վազըթ-
տան պէրու կէզիպ , վէ իճլայի խապա-
սաթ իթմէքտէ օլան սէքիգ նէֆէր իլըր-
սըզլար , քեաֆֆէսի մահպէստէն վէ բը-
րանկատան գուրթուլմուշ սապըգալը ա-
տամլար օլտուգլարը հալտէ , Պէյ-օլլու-
տա Ասմալը Մէսճիտտէ պիր մազազա աշ-
մաեա չալըշմազտա իքէն , գարաղօլ կէզ-
մէքտէ օլան զապթիլէր իւսթէ կիթ-
միշէր , խըրսըլար գաշմըշար , պապթի-
յէլէր արգալարընտան գօշմուշար , վէ
աւօրթ նէֆէրինի թուլմուշար , վէ պի-
րինի եարալմըշար իսէտէ , պիրտէ զապ-
թիլէ եարալմըշար տըր :

— Պիր իքի կիւնտէն պէրու Լէվանթ տա, Գուրիտէ, Էթօալաա վէ Կազէթ տիւ Լըվանտա, իեանէ գօմիթէմիզ հազ գընտա կէրչի Թէշէքքիւրէ շաեան մա լիւմաթլար օգոււնմուշ տուր. Լաքին զանն իտէրիզ քի, մէզքիւր գօմիթէնին ազա լարը եալ նըզ տէօրթ քիչի տիր պաննըլա, անճագ տէօրթ քիչի իսմի վէրիմիշ տիր. վէ պու եանըլըգտա, Ֆրանսըզճա վէ էրմէնիճէ Թապ իթտիրիլէն իեանէ քեա զըտլարընտա, գօմիթէ Թարաֆընտան պիւ վէքեալէ մէրգուճան տէօրթ քիչիին իսմի պուլոււնմասընտան նէշէթ իթմիշ օլմալը տըր:

Տէշիլ եալընըզ գօմիթէ ազալարը, իւ լա եալընըզ Տփարա իեանէ հիմմէթ իտէն տախի Թէշէքքիւրէ շաեան օլուպ, վէ էօյլէ պիր եանըլըգտան իսէ, գօմիթէմիզ ազալարընտան հիշ պիրսի զայրէթինէ գէր ըէ գատար սէքթէ կէլմէճէճէ կինի պիւ տիրիմիզտէն, Թասհիհինէ չըզըճմազըզա հաճաթ կէօրմէեիզ:

Եազըն կիւնտէ օն պին օգզա տահա ուն կէօնտէրմէք արգու վէ նիլէթինտէ օլտուղուճուղտան, իեանէ վիւմէքլիսէ վէ Թօրլամազըլըզ հիմմէթ իտէն գաթ լարըն էվէլէքի զայրէթ իրինի էքսիլթ մէթքաէն պաշգա, տահա զիեատէ արթըրարագ ալըճմալարընը ըէճա իտէրիզ:

— Իզմիտ գարիլէրինտէ Ֆուգարանըն սըզըշտըրըմմասը հազգընտա Հասան Թահսին բաշա հազըթէթէրի Թարաֆըն տան պու կիւնտէրտէ գուհուրա կէլէն պազը հիմմէթ վէ մէրհամէթ Թարաֆը մըզա պիւտիրիմիշ իսէտէ, Թաֆսիւթընը Եարընա Թէրք իտէրիզ:

— Պազը ճահիլ առամլար, Պապը Զապ Թիյէ գօմիթիսուտա, Միքտիլ եպիսկոպոս տալաւընտան տօլալը ճէզայի նագաթի վիր մէմիզէ հիւքմ օլոււնտուղուճու իշիտէրէք, Կիւեա պիզ տալաեը զայպ իթմիշիզ, վէ մէրգուճուտա աալիհէ չըզմըշ տըր զանն իթ մէքտէ իմիշէր, հալ պու քի պու խուսուա քէք եանըլը տըր, չիւնքի պիզիմ եազտըզ լարընըզն հիշ պիրսիին ճէրհ իտէմիշ տիր, վէ պիզ իսէ հէր վազըթ իօպաթընա գատը ըըզ տէյի պաղըրմըլըզ տըր, պաղըրմագտա եըզ վէ պաղըրըրըզ, իմտի տիմէք տիր քի, պիր սուրէթի մանէվիտէ վէ էքքեարը ամմէ մահքէմէսինտէ գաթ պէ գաթ իլամ իթմիշիզ տիր, վէ պոււնտան սօնրա տախի, հէր քիմ մէրգուճ եպիսկոպոսուճ ումուճա գարարըր վէ արֆաթըր ըուհանիյիէ վէ վաղիքէսինէ մուզայիր հարաքեաթընը Թարաֆըլըզա պիւ տիրիթ իսէ, տէրճ ու պէեանընա հազըր օլտուղուճուգու իլան իտէրիզ:

Պոււնտանտա գաթիւաղար, կէրչի պիզիմ ճէզայի նագաթի վիրմէմիզէ պիլա մուհաքէ մէ հիւքմ օլոււնմուշ տուր, Լաքին պիզ գա թէն վէքիլմիզ հազըր օլտուղու հալտէ մու հաքէմէմիզ ըուլեթիինէ տէվլամ օլոււնմասընա էմր ու ֆերման պուլոււնմասընը Մէճիսի ճալիստան իսթիտա իթմիշ պուլոււնտուղու

մուզտան, պու տէֆա արգուհալըմըզ զապ Թիյէ միւշիքիյիէթի ճէլիլէսինէ պուլոււնմուշ օլտուղուճուտան, տիրէքի կիւն կէօթիւրիւպ, տէվլէթլու իսմայիլ բաշա հազըթէթէրինէ Թագաթիմ իթմիշիզ տիր:

Բաշայի միւշարիլէյի հազըթէթէրի էվէլէլա մաթպուաթ գօմիթիսուճ քէլիսի Շէվֆիզ պէյ հազըթէթէրինի, վէ պատէհու իքեաթէս է ֆէնտիյի շաղըրթտըրմըշ, վէ եարըմ սապթ տան զիեատէ մուհաքէմէմիզ հազգընտա միւքեալէմէ կէշտիքտէն սօնրա, տալալմըզն իսթիւնաֆ իտիրէրէք Պապը-Ալիյէ գալտըրը մասընա գարար վէրիմիշ տիր:

Շու միւքեալէմէ էանասընտա բաշայի միւշարիլէյի հազըթէթէրի Թարաֆընտան զու հուրա կէլէն ֆէթմանէթ ու հազգանիյիէթ շիլուսըլըզ, տօղրուսու հատուլն զիեատէ թէ չէքքիւրէ շաեան սուրէթտէ պուլոււնմուշ տուր:

— Տիւնքի զազէթամըզտա Վ. Լաթուղի կոս հազըթէթէրինէ տալէթի կէլէն զաթլա ըն քիլիսէտէն վեհարանա գատար կիլմէլէ ըրինտէ գուհուրա կէլէն զիյնէթին հիքեայէ սինտէ պիր գաշ եանըլըզ վազը օլմուշ օլ տուղուճուտան Թասհիհ իտէրիզ:

Խաշ իլէ գալազանը շաթըրլար կէօթիւր մէյիպ, օնլար քէնտիլէրէ մախաու օլան ա սալարը չէքտիքլէրի հալտէ, խաշ իլէ գա ւազանը տախի վարդապետլէր չէքմիշէր տիր:

Բուհպանլար բուհանի էլպիսէլէրիյէ օլ մանըպ, եալընըզ չօճուգլար շապիկ կիյին միշէր, վէ եօլտա օգուեարագ կիլմէյիպ, անճագ վեհարանտա օգուճաեա պաշալմըշ ար տըր:

— Խրիմիան Մկրտիչ վարդապետի նը լէրն վառն դպրոցի Պաղէճիկի:

- 8 հատ Մարգարիտ Արքայութեան երկնից
- 20 » Նախակրթական Սրուանտեանցք
- 15 » Քերական Սրուանտեանցք
- 20 զըշ. Թօհաննէս աղա տէր Մանուկեան
- 10 » Խաշիկ աղա Պագալեան:

— Մկրտիչ եպիսկոպոս մուհաքէմէճէ քէն տուլի պէյն էլ էհալի Թէմիզէ չըգարապիւ մէք, եանի «Մանղուճէ վասըթարլա շիւ տիյէ գատար ալէյիլտէ եազըլանլար իշին, եալան իմիշ, եանըլը իմիշ» տէյի իլան իթ տիրէպիլմէքտէն իւմիտի քէսմիշ օլտուղուճ տան, Մանղուճէմիզտէ, արգուհալէրի Թա րիլիսինտէն սօնրա ալէյիլտէ տէրճ իտիլէն մէթթուպլարա գարըլըզ, քէզալիք Ման ղուճէտէ տէրճ իտիլմէք իւղրէ, պիրիսիյուճ ուար 29, վէ տիկէրի փետրուար 11 Թարիս լի իքի զըթա մէքթուպ, Մաթպուաթ գա լէմիլէ Թագաթիմ իթմիշ, վէ օրատան տախի կէլէն կիւնլէր պիզէ Թէսիլմ օլոււնմուշ իսէ տէ, էվէլէքիստէ կէրէք քէնտի շախսըմը զա, վէ կէրէք պաշգա գաթլար շախսընա գարըլթազիլրաթիզ լուղէթլէր պուլոււնտու ղոււնտան, այնէն տէրճ իտէմէյէճէկիմիզի, ֆտգաթ նիզամընա մուվաթըզ սուրէթտէ եազըպ եախօտ Թասհիհ իլէթիկի Թագտիր տէ տէրճ իտէճէկիմիզի, վէ իքիճիտէ հիշ հազըլը օլմասըլընը Մաթպուաթ գալէմիլէ պիրիտիքտէն պաշգա, պիզգաթ քէնտիսի նէ տախի պիլտիրմիշիզ տիր:

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

ԱԹԷՇ ՎԵ ԷՕՄԻԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ

Լօպրանըն Շէյ-Լէ Պրէմիէ-Վէ Բէ-ճօ-լար- Դալի Սէլ-լար- Դալի-լար-:

2,000,000 Ինկիլիզ լիրասը, ասըլ սէրմայէսի
2,450,000 Թահթը Էմիլիէթտէ օլարագ իրատը
600,000 Սէնէվի վարիտաթը

Պու գուճաանեա 1809 սէնէսինտէ եանի պոււնտան 58 սէնէ էվէլէ Թէշէքի օլոււնուպ, չիմտի իսէ, քէնտի սէրմայէսինտէն պաշգա, Թահթը Էմիլիէթտէ վազ օլոււնմուշ օլան պիւ յիւք մէպլաղի սայէսինտէ, տէրքեար օլան էն զիեատէ Էմիլիէթի գուճաանալարըն սը րասընա կէշմիշ տիր. վէ հաթթա մէզքիւր գուճաանեա իշինտէքի սիկուրթաճըլար տա խի քէնտի գարարլարընա գարըլըզ պիր սի կուրթա Թահթընտա պուլոււնմագտա տըրլար:

Մէզքիւր գուճաանեա ալէլիսուսու, կէ րէք մաղաղալարտա, վէ կէրէք իսթանպօլ վէ Գալաթա կիւմիլիքլէրինտէ կէրէք քէն տիլէրին օլուպ, վէ կէրէք էմանէթէն իւն տէլէրինտէ պուլոււնարագ մալ վազ իթմիշ օ րան Թիւճճարլարա, վէ իսթանպօլտա վէ ճի վարլարընտա պուլոււնան էվ, մաղազա վէ սայիր էպիլի սահիպլէրինէ, վէ հէր սընըֆ տիւքքեանը վէ ֆապրիզաճըլարա, վէ էմվալ ու էշեասընը սիկուրթա իթմէք իսթէյէն քիրաճըլարա, իլան վէ պէեան իտէրքի, զիր տէ մուհարըր իմզա սահիպի, մէզքիւր Գուճ րանեանըն վէքեալէթիւմալէսի աշքեամընճա աթէշէ գարըլ հէր նէ գատար միւտտէթ ի չին օլուր իսէ օլոււն, էվէլէ ֆիեաթլա սի կուրթա մուամէլէսի իթմէքլիյէ բուխսաթը քեամիլէսի վար տըր, վէ հէր նէվի դարա րը, քէմալի հազըլըզա Թագմիլէ հազըր տըր:

Պու պապտէ տահա զիեատէ մալիւմաթ քէսպ իթմէք իսթէեյէ, իսթանպօլտա վա զը Շէրիֆ-բաշա խանընտա 7 նիւմէրօլու օտատա միւսիւ Թ. Ժօզէֆեանա, միւրաճա աթ իլէեէճէք տիր:

Գալաթատա կիւմիլիք սօզաղընտա 54 նիւմէրօլու մաղաղատա գուճաանեա աճէնթօսուճա:

Ն. Բ. ՍՈՒԷՅԲ.

Տօղթօր Պարոնիկ Մատթէոսեան Սազըզ աղաճը ճատտէսինտէ Գարալըզ սօզաղընտա, պիր նիւմէրօլու խանէսինտէ շարշէմպիշ կիւնլէրի խայրաթ պաղմագտա օլտուղու հէք նն գատար զաթէն իլան օլոււնմուշ իսէտէ, պաղըր տօթթլարըլմէ միւշթէրիլէրի սայիր կիւնլէրտէ կիտիպ պօշ կէրի տէօնմէքտէ օլ տուճլարընտան, զիքր օլոււնան խայրաթ կիւնիւնտէն պաշգա, ճիւմա կիւնլէրի էօյ լէտէն ազչամա գատար խանէսինտէ պու րոււնաճաղը իլան օլոււնուր:

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱԳԵՏ Թ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏԸՆ ԹԱԳԻԱՆԷՍԻՆԵՅԵ
ԳԵՑ-ՕՂԼԵՐԵՍ ԶՈՂԴՈՒ ԵՕԼՅԱ, ԶՈՔՈՂԱՅ ԱՅՏՈՂԼԻՆ
ՓԵՐՏԵՐԼԷՐ ԳԱՐԵՐՈՂՅԱ ԵՐԵՒԱՆ 467